Popis plánovaných klíčových aktivit projektu MAP II SO ORP Cheb

KA1 - Řízení projektu

Klíčová aktivita „Řízení projektu“ bude probíhat po celou dobu realizace, budou to jednotlivé činnosti realizačního týmu v souvislosti se zajištěním klíčových aktivit KA2, KA3 a KA4. Zodpovědnost za provádění všech KA má hlavní manažer projektu. Realizační tým (dále RT) projektu bude rozdělen na RT MAP a RT Implementace, tomu odpovídají i pracovní náplně jednotlivých pozic. Administrativa projektu bude pracovat pro celý RT. Výsledky budou dokládány ve zprávách o realizaci projektu.

KA2 - Rozvoj a aktualizace MAP

V rámci této klíčové aktivity budou realizovány všechny povinné a tři volitelné podaktivity, a to 2. 6. Pracovní skupiny pro další témata, 2.10. Spolupráce s ostatními projekty IPs a IPo koncepčními a 2.11. Místní lídři.

2.1. Řízení procesu rozvoje a aktualizace MAP

Přípravné práce byly zahájeny při zpracování podkladů žádosti o podporu, je nastaveno složení Realizačního týmu, dále jsou připraveny náplně práce všech pracovních pozic. Bude provedena aktualizace a doplnění obsazení Řídicího výboru (ŘV). Všichni stávající členové již byli osloveni se žádostí o pokračování v činnosti. ŘV se bude scházet 4 x ročně. Na prvním jednání bude aktualizován jednací řád a statut. ŘV bude na svém prvním jednání projednávat a aktualizovat komunikační plán a organizační strukturu projektu.

2.2. Zpracování komunikačního plánu, zpracování a realizace konzultačního procesu jako součásti komunikačního plánu

Komunikační strategie byla zpracována a bylo podle ní postupováno během realizace předcházejícího projektu. Na základě výsledků evaluace a zhodnocení efektivity minulého projektu bude komunikační strategie aktualizována podle metodiky „Postupy MAP II“. Bude zahájena komunikace prostřednictvím FCB profilu žadatele, nadále budou zveřejňovány aktuální informace o realizaci projektu MAP II na webových stránkách žadatele, v místním tisku (dle metodiky minimálně 4 x ročně), bude uspořádáno minimálně jedno setkání s novináři, proběhnou setkání se zřizovateli škol, případně se zástupci zaměstnavatelů a dalšími aktéry.

2.3. Pracovní skupina (PS) pro financování

Půjde o zcela novou platformu. K účasti v této pracovní skupině budou osloveni zástupci ŘV, ředitelé škol a zřizovatelé. Předpokládáme zapojení minimálně pěti osob. Jednání PS se vždy zúčastní zástupce RT, jehož prostřednictvím bude fungovat komunikace mezi dalšími pracovníky a členy dalších PS, RT a ŘV. Tato PS bude diskutovat o možných zdrojích vhodných pro financování aktivit MAPu (v rámci akčních plánů i s přesahem do budoucna) a hledat trvale udržitelná řešení i bez financování z EU dotací. Předpokládáme také přenos informací z terénu směrem k MŠMT a opačně. Dalšími tématy bude například nastavení optimální sítě škol a školských zařízení, investice do rozvoje kapacit škol a školských zařízení.

2.4. Pracovní skupiny zaměřené na podporu rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti a k rozvoji potenciálu každého žáka

Budou dvě pracovní skupiny, jedna pro čtenářskou a druhá pro matematickou gramotnost. Zaměříme se především na koordinaci aktivit škol (Šablon) a sdílení zkušeností při plánování aktivit spolupráce. Pro posun v rozvoji čtenářské a matematické gramotnosti je třeba, aby MAP naplánoval aktivity a procesy, které budou mít šanci na udržení i v budoucnosti. Pravidelná spolupráce škol a školských zařízení navzájem je hlavní plánovanou aktivitou projektu MAP II. Součástí činnosti této pracovní skupiny budou také témata pregramotností a dalších gramotností, jako např. jazykové gramotosti, vzdělávání cizinců nebo IT gramotnosti.

Členové PS budou diskutovat, sdílet své zkušenosti, plánovat společný postup a zabývat se například:

- rozvojem pregramotností dětí v posledním roce jejich docházky do mateřské školy,
- podporou žáků s potřebou podpůrných opatření,
- podporou nadaných žáků,
- podporou rozvoje potenciálu dětí a žáků mimo školní vyučování, např. rozvíjení základní gramotnosti prostřednictvím neformálního vzdělávání nebo přenos zkušeností s rozvíjením základních gramotností mezi školami a mimoškolními vzdělávacími institucemi včetně využití mentorů a koučů z mimoškolních vzdělávacích institucí ve školách či využití učitelů jako mentorů a koučů pro mimoškolní vzdělávání. Školská zařízení a mimoškolní vzdělávací a kulturní centra mohou poskytovat programy rozvíjející porozumění mluvenému a psanému textu, čtení s nečtenáři, rozvíjet logické a matematické myšlení - formou přednášek, pomocí interaktivních výukových programů, workshopů a praktických cvičení s ukázkami aplikace těchto dovedností v různých oborech, a to podle zaměření příslušného centra,
- vyhodnocením přínosu různých forem podpory pro vzdělávací výsledky žáků (např. aktivit realizovaných ve školách v rámci projektů Šablon - čtenářské kluby, klub matematické logiky, klub šachů, klub programování a robotiky či informatického myšlení a další),
- prolínáním čtenářské nebo matematické gramotnosti do jiných předmětů a jejich vlivem na zlepšování výsledků žáků,
- plánováním výuky, způsoby jejího vyhodnocování a možnostmi hodnocení pokroku žáků ve čtenářské a matematické gramotnosti,
- novými metodami rozvíjení matematické gramotnosti a vyhodnocením jejího vlivu na zlepšování výsledků žáků. Mohou být navrženy aktivity pro vzájemnou spolupráci škol, zapojení dalších vzdělávacích zařízení, které umožní vedení škol, učitelům na 1. stupni ZŠ, ostatním vzdělavatelům a rodičům společně se informovat o nových metodách podpory matematické gramotnosti, jako je vyučování orientované na tvorbu schémat (známé jako matematika prof. Hejného), nebo o metodách a přístupech zapojujících rodiče v roli externích expertů do výuky nebo o využívání digitálních technologií ve vzdělávání (Khanova akademie),
- metodami rozvoje počátečního čtení i psaní a jejich vyhodnocením. Mohou být navrženy aktivity pro vzájemnou spolupráci škol a zapojena další vzdělávací zařízení, což umožní vedení škol, učitelům na stupni ZŠ, ostatním vzdělavatelům a rodičům společně se informovat o nových metodách podpory čtenářské gramotnosti, jako je splývavé čtení, a metodách a přístupech, zapojujících do aktivit rodiče a například místní knihovny. Mohou být naplánovány například akce knihoven a škol podporující zapojení rodičů do čtení doma nebo zapojení knihoven jako místa pro mimoškolní domácí přípravu. Knihovny mohou školám pomáhat ve výběru a doporučování knih pro různé věkové skupiny nebo pořádat setkání nad zajímavými knihami. Vzdělávací a kulturní centra mohou pořádat diskuze s autory nebo zajímavými lidmi,
- využitím nových strategií plánování výuky a posilování vnitřní motivace učitelů - v kombinaci s používáním vhodných pomůcek pro podporu čtenářství a pisatelství u dětí a žáků apod.,
- zajištěním kontinuity rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti žáků a prostupnosti vzdělávacích stupňů od MŠ přes 1. stupeň až ke 2. stupni ZŠ

2.5. Pracovní skupina pro rovné příležitosti

Budou diskutovány aktuální otázky z oblasti rovných příležitostí a společného vzdělávání. Pracovní skupina se bude znovu zabývat identifikovanými problémy a dále hledáním příčin a způsobů jejich odstranění. Jako v minulém období budou projednávány aktivity vhodné k zařazení do akčních plánů. Budou zajištěny provazby mezi ostatním PS, především prostřednictvím facilitátora/mediátora a odborníka/experta, kteří se budou účastnit všech jednání. Přípravu podkladů pro schůzky PS a facilitaci budou zajišťovat především tito pracovníci spolu s manažerem projektových aktivit, průběžnou kontrolu zajistí hlavní manažer projektu. Organizační zajištění budou mít na na starost členové administrativy. Dle metodiky „Postupy MAP II" budou pořizovány zápisy (ty budou následně zveřejněny na webových stránkách žadatele) a prezenční listiny, součástí zápisů budou zpracované návrhy aktivit do akčního plánu. Všichni aktéři budou respektovat Metodiku Rovné příležitosti.

2.6. Pracovní skupina pro další témata

Bude se zabývat prioritami, které byly definovány v území, a témata budou většinou řešena individuálně v rámci jednorázových setkání a workshopů, nikoliv ve formátu „pracovní skupina". Již v původním projektu MAP jsme svolávali jednorázová setkání k předem danému tématu.

Pro MAP II byla vybrána tato témata:

- Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků
- Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání
- Rozvoj digitální gramotnosti
- Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka
- Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků
- Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků
- Rozvoj vztahu k místu, kde děti a žáci žijí
- Téma mezigeneračního soužití
- Plánování aktivit pro smysluplné trávení volného času a prázdnin
- Zapojování a rozvoj mimoškolních zdrojů a prostředí pro vzdělávání dětí a žáků
- Plánování programů neformálního a zájmového vzdělávání rozšiřujících nabídku vzdělávání pro rozvoj kompetencí dětí a žáků o oblasti vědy a technologií - polytechnické vzdělávání
- Digitální kompetence
- Aktivní používání cizího jazyka
- Podnikavost a iniciativa dětí a žáků
- Kulturní povědomí a vyjádření dětí a žáků

2.7. Podpora škol v plánování

Cílem této podaktivity bude zlepšení přenosu informací o potřebách jednotlivých subjektů našeho území směrem ke zřizovatelům, případně i ministerstvu. Chceme podpořit spolupráci a efektivní zapojení do aktivit naplánovaných v MAP. Svoji roli jistě sehrají odborníci zapojení do projektu, kteří budou z části svého úvazku pracovat především ve školách – v terénu. Pro efektivní realizaci této aktivity budou podepsány dohody o provedení práce s pracovníky na školách dle RED IZO (ředitel nebo ředitelem pověřený pedagog), celkem 33 osob. Jde o položku rozpočtu „Analytik / Zástupce školy". Ve spolupráci s RT budou zpracovávat výstup Popis potřeb školy a reflexe (vyhodnocení pokroku), toto by dle pravidel „Postupy MAP II" mělo proběhnout 2 x za dobu realizace projektu. Dále předpokládáme zapojení těchto pracovníků do vyplňování dotazníkových šetření (povinné dotazníkové šetření z MŠMT distribuované prostřednictvím MAP a dále našich dotazníkových šetření), budou součinní při zjišťování dat pro monitoring a následnou evaluaci. Dále plánujeme odborné diskuze pro pedagogy, jednorázová setkání a workshopy zaměřené na přenos informací mezi školami

2.8. Místní akční plánování

Cílem této podaktivity je realizace a prohlubování procesu místního akčního plánování. Jedná se o společné plánování formou kulatých stolů a workshopů, aktualizaci dokumentu MAP, tvorbu dílčích akčních plánů. Na základě výstupů z evaluace v minulém projektu „Společně tvoříme místní akční plán rozvoje vzdělávání SO ORP Cheb na období 2014+“ budou zpracovány návrhy na zlepšení celého procesu. Bude probíhat aktualizace analytických vstupů. Dojde k revizi a doplnění jednotlivých částí SWOT analýzy, dále bude otevřena diskuze o případné revizi cílů a vize. Zároveň bude probíhat pravidelná aktualizace záměrů ve Strategickém rámci. Bude znovu komunitně projednána strategická a implementační část dokumentu. Budou připravovány, projednávány a postupně implementovány Roční akční plány na jednotlivé školní roky. Ve všech těchto činnostech bude postupováno dle metodiky „Postupy MAP II“. Odpovědnost za provádění této podaktivity bude mít hlavní manažer projektu.

2.9. Spolupráce s individuálním projektem systémovým „Strategické řízení a plánování ve školách a území“ (zkráceně SRP)

Nadále bude probíhat povinná spolupráce s projektem SRP, a to formou účasti členů realizačního týmu MAP (hlavní manažer, manažer projektových aktivit) na setkáních a konferencích pořádaných SRP, dále shlédnutím webinářů a pročtením materiálů zveřejňovaných na webu SRPu.

2.10. Spolupráce s ostatními projekty IPs, IPo a koncepčními

Půjde především o další spolupráci s Krajským akčním plánem rozvoje vzdělávání v Karlovarském kraji (KAP, PKAP, IKAP). Jde o pravidelné informování o aktivitách, účast na setkáních a workshopech za účelem efektivního zapojování škol a realizaci aktivit KAPu a MAPu tak, aby nedocházelo k překryvům a aktivity směřovaly k naplňování potřeb území. Na činnostech v této podakativitě se budou podílet zejména hlavní manažer projektu a manažer projektových aktivit.

2.11. Místní lídři

Budou realizována neformální setkání místních lídrů/expertů identifikovaných v rámci práce jednotlivých PS. Tato neformální setkání budou realizována min. 2x ročně, z toho dvě z těchto setkání za dobu realizace projektu mohou být realizována například za účasti facilitátora nebo přizvaných odborníků/metodiků z individuálních projektů systémových nebo koncepčních. Setkání jsou určena pro výměnu zkušeností, vzájemnou insporaci a reflexi lídrů napříč PS v MAP.

2.12. Podpora znalostních kapacit Řídicího výboru

Jedná se o vzdělávací aktivity pro členy ŘV. Aktivita bude realizována na základě zájmu členů ŘV, přičemž bude dbáno na dodržení podmínky „Postupů MAP II“, aby se vzdělávání týkalo příčin a formálních nerovností ve vzdělávání, jejich důsledků pro vzdělávací systém a možností řešení. Vzdělávacích aktivit se budou moci účastnit také další zájemci o tématiku a v souladu s „Postupy MAP II“ se budou účastnit také zástupci pracovní skupiny „Financování“ a pracovní skupiny „Rovné příležitosti“. Vzdělávání ŘV plánujeme realizovat vícekrát. Odpovědnost za plnění této podaktivity má hlavní manažer projektu.

2.13. Podpora znalostních kapacit - workshopy a výměna zkušeností v tématech rozvoje kvalitního inkluzivního vzdělávání, workshopy s rodiči

V projektu MAP byly realizovány vzdělávací aktivity v rámci KA Bbudování znalostních kapacit“, osvědčily se zejména aktivity připravované dle konkrétních požadavků škol. Tato podaktivita bude nastavena obdobně. Jedná se o jednorázové vzdělávací aktivity, např. workshopy, panelové diskuze, výměnu zkušeností. V souladu s „Postupy MAP II“ bude doložena prezenční listina, program a hodnotící

zpráva. Organizaci vzdělávacích aktivit budou zabezpečovat především manažer projektových aktivit a další členové odborného týmu MAP II. Vyhledávání námětů, témat a lektorů bude jejich záležitostí. v souladu s metodikou „Postupy MAP II“ budou realizovány minimálně 4 workshopy s rodiči na téma diskuze o inkluzivním vzdělávání. Workshopy budou vedeny odborníkem. Workshopy budou realizovány neformálním způsobem, abychom rodiče více motivovali k účastio a aktivnímu zapojení. K oslovení rodičů budou využity fungující rodičovská fóra či kluby při školách. Počítáme s využitím tzv. Edupointů.

Příklady akcí, které bude možné v této podaktivitě realizovat:

- Tematická a neformální setkávání ředitelů a zástupců zřizovatelů škol:
  ke zlepšení řízení škol, hodnocení kvality vzdělávání, strategické plány rozvoje škol, aktivity pro vzdělávání podporující pedagogické vedení škol. Cílem je podpora budování kapacit pro pedagogický leadership, koncepční rozvoj škol a spolupráce základních a mateřských škol se zřizovateli, rodiči a ostatními organizacemi ve vzdělávání
- Neformální setkání a společenské akce pro posilování vazeb napříč různými institucemi
- Společná setkávání zřizovatelů:
  výměna zkušeností a informací z oblasti vzdělávání, činnosti škol a školských zařízení,
  role zřizovatelů
- Společná setkávání s dalšími institucemi, rodinami, poskytovateli neformálního a zájmového vzdělávání: seznamovací, informační a vzdělávací akce, neformální a společenské akce pro posilování vazeb napříč různými institucemi
- Sdílení praktických zkušeností mezi jednotlivci z oblasti vzdělávání, např. formou stáží, mentoringu, hospitací, stínování ve školách i mimoškolních institucích
- Společné vzdělávání vedení mateřských škol a pedagogických pracovníků
- Návštěva škol a vzdělávacích zařízení, kde je inkluzivní vzdělávání již zavedenou praxí, a to jak v rámci MAP, tak mimo území, např. v jiném kraji

KA3 - Evaluace a monitoring

3.1. Evaluace a monitoring MAP

Cílem bude provádění průběžné evaluace, vycházíme z průběžného monitorování a evaluaování naplňování plánovaných aktivit v akčních plánech na jednotlivé školní roky. V roce 2018 proběhne příprava dotazníkového šetření ke sběru údajů v monitoringu, distribuce.

3.2 Zpracování sebehodnotících zpráv

Budou zpracovány průběžné sebehodnotící zprávy a závěrečná hodnotící zpráva dle Metodiky pro vnitřní evaluaci projektů PO 3 OP VVV. Předpokládáme provádění evaluací v měsících vždy po roce. Evaluační zprávy budou zpracovávat především odborní řešitelé za spolupráce s dalšími členy realizačního týmu.

KA4 - Implementace MAP

Implementace bude zaměřena na realizaci konkrétních aktivit naplánovaných v Ročních akčních plánech. V době podání žádosti o podporu je zpracován a schválen Roční akční plán na školní rok 2018/2019, přičemž některé aktivity tohoto akčního plánu byly realizovány již během prvního projektu „„Společně tvoříme místní akční plán rozvoje vzdělávání SO ORP Cheb na období 2014+“, některé budou realizovány částečně v rámci prvních šesti měsíců tohoto projektu (zde se jedná zejména o podporu znalostních kapacit a pracovní skupiny, podle pravidel výzvy nemůžeme do 1. fáze procesu schvalování realizovat aktivity implementace MAP).

Cílem je podpora spolupráce při realizaci zastřešujících aktivit naplánovaných v MAP. Realizované aktivity musí být komplementární s aktivitami škol podporovanými z výzev Podpora škol formou zjednodušeného vykazování - Šablony pro MŠ a ZŠ I a Šablony II.

Do aktivit implementace budou přednostně zařazovány ty aktivity, které není možné realizovat a financovat v rámci projektů zjednodušeného vykazování, tzv. Šablon. Mělo by jít o aktivity, které budou realizovány pro celé území, nebo pro jeho velkou část.

Seznam priorit a cílů,

které vycházejí se schváleného Místního akčního plánu rozvoje vzdělávání SO ORP Cheb

Priorita 1	**Společná snaha o snižování nerovností ve vzdělávání**
Cíl 1.1	Vytvořit podmínky pro narůstající počet dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
Cíl 1.2	Rozvinout potenciál talentovaných dětí
Cíl 1.3	Potlačit rozdíly v budoucích možnostech uplatnění

Priorita 2	**Zlepšování podmínek pro kvalitní výuku a podpora připravenosti učitelů jako klíčového předpokladu rozvoje**
Cíl 2.1	Rozvíjet a zkvalitňovat kompetence pedagogického personálu všech typů škol a školských zařízení
Cíl 2.2	Kvalitně vybavené školy a školská zařízení nabízejí inspirativní a bezpečné prostředí ke vzdělávání pro všechny
Cíl 2.3	Vytvoření podnětného prostředí pro rozvoj pregramotností dětí v MŠ, zaměřit se na podporu čtenářské a matematické gramotnosti v ZŠ a ostatních gramotností dětí a žáků v základním, formálním a neformálním vzdělávání
Cíl 2.4	Vytvoření atraktivních podmínek pro rozvoj podnikavosti, kreativity a iniciativy dětí a žáků odpovídajících aktuálním požadavkům
Cíl 2.5	Rozvoj polytechnického a přírodovědného vzdělávání s ohledem na možnosti budoucího uplatnění na trhu práce
Cíl 2.6	Výraznější propojení školního a mimoškolního vzdělávání, dostupnost a rozvoj zájmového a neformálního vzdělávání

Priorita 3	**Koordinované vzdělávání s ohledem na specifika regionu**
Cíl 3.1	Poskytování kariérového poradenství žákům základních škol ve spolupráci s regionálními aktéry v oblasti zaměstnanosti
Cíl 3.2	Prohlubování kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka
Cíl 3.3	Získat vztah k regionu
Cíl 3.4	Školy jsou místem podporujícím rozvoj sociálních a občanských kompetencí, volnočasových aktivit a spolupráce

Popis vybraných aktivit projektu MAP II

Uplatnění klíčových témat MAP

Povinná témata

1. Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita

Kvalitní předškolní vzdělávání je důležitým předpokladem pro osobní rozvoj dítěte. Cílem plánovaných aktivit bude včasné zapojení nejvíce ohrožených dětí, které může pozitivně ovlivnit jejich budoucí přístup k učení. Navrhovaná opatření mají vést k postupnému zvyšování kvality předškolního vzdělávání a take včasné péče s důrazem na rozvoj klíčových kompetencí všech dětí. V rámci pracovních skupin byly opakovaně diskutovány a společně plánovány aktivity zaměřené na podporu včasné péče u dvouletých dětí a vzdělávání dětí od 3 let tak, aby byly připraveny na vstup do běžné MŠ a ZŠ. Převládal ale názor, že je vzdělávání dvouletých dětí předčasné, že by ideálně měli ještě zůstat s matkou či otcem. Zvláštní ohled byl věnován skupině dětí ohrožených sociálním nebo jiným znevýhodněním. Pro rozvoj inkluzivního a kvalitního předškolního vzdělávání bude zásadní postoj vedení škol, všech pedagogických pracovníků, ale i rodičů a veřejnosti. Pedagogové zmiňují, že budou potřebovat kvalitní odbornou přípravu, na nové skutečnosti nejsou většinou dostatečně připraveni.

Plánovaný projekt MAP II by měl pokračovat v nastavené systémové komunikaci aktérů, zajistit průběžný sběr dat, více se zaměřit na spolupráci s rodiči a dětmi, pro ředitele škol a další pedagogy zajistit dodatečné vzdělávací příležitosti, konkrétně vzdělávací programy pro MŠ, ZŠ, zájmové a neformální vzdělávání zaměřené na rozvoj pregramotností a jednotlivých gramotností.

Ředitelé škol se zajímají o možnosti návštěv škol či jiných vzdělávacích zařízení, kde je inkluzivní vzdělávání již zavedenou praxí. Vhodnou plánovanou aktivitou pro vedení škol a ostatní pedagogy bude například mentoring a koučování. Dalšími již prodiskutovanými aktivitami MAP II. bude zahájení nebo pokračování využívání komplexních výukových programů mateřských a základních škol.

Pro zvyšování kvality mateřských škol je vhodné naplánovat budoucí možnosti spolupráce s místními organizacemi neformálního vzdělávání, především se ZUŠ a DDM. Vzdělávání předškolních dětí je po ně již tradicí, je ale třeba tuto aktivitu výrazně podpořit. Ta může intenzivněji probíhat na základě vhodných výukových programů a dlouhodobých vzdělávacích projektů, zaměřených na podporu dovedností předškolních dětí v oblasti komunikace, vnímavosti, logického myšlení a myšlení v souvislostech, zručnosti v zacházení s nástroji, práce s materiály, přírodninami apod. Zde se mohou zapojit i další aktéři jako například knihovny, muzea.

Jako zvláštní téma řešily pracovní skupiny problematiku spolupráce škol a školských organizací s Odborem sociálních věcí a zdravotnictví města Chebu, konkrétně s pracovištěm OSPOD. V pracovní skupině by se opět zapojili také někteří poskytovatelé sociálních služeb. Jeden kulatý stůl bude věnován problematice vzdělávání v sociálně znevýhodněných lokalitách, přípravě dětí v nízkoprahových zařízeních před vstupem do školy, tedy začleňování dětí ohrožených sociálním nebo jiným znevýhodněním. V území SO ORP Cheb existuje v současné době několik poskytovatelů soukromých nebo církevních zařízení nebo neziskových mateřských center, dětských klubů apod. Plánujeme zajistit sdílení zkušeností mezi mateřskými školami a nízkoprahovými (neformálními) zařízeními.

2. Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání

V projektu MAP budou připraveny **aktivity spolupráce** škol, školních družin a dalších vzdělávacích zařízení, které pomohou nastavit podporu čtenářské a matematické gramotnosti napříč vzdělávacími oblastmi a obory. Dále uvádíme **příklady aktivit spolupráce**, které již byly v rámci pracovní skupiny prodiskutovány, společně naplánovány. Cílem bude zlepšení čtenářské a matematické gramotnosti pomocí spolupráce škol, vzdělávacích zařízení a ostatních partnerů v rámci SO ORP Cheb s ohledem na podporu dětí ohrožených sociálním nebo jiným znevýhodněním. Nezastupitelnou roli v podpoře gramotností dítěte hrají rodiče a širší rodina.

V rámci navazujícího projektu MAP II. se v této oblasti zaměříme především na koordinaci aktivit škol a ostatních školských zařízení. Bude vhodné využít potenciálu místních nejlepších učitelů, kteří by se stali mentory pro ostatní školy nebo by poskytovali podporu ostatním učitelům ve své škole. Je potřeba podporovat aktivity vedoucí ke sdílení zkušeností s využitím mentorské podpory ve škole. Významnou společnou aktivitou vedení škol a učitelů je vzdělávání o tom, jak správně plánovat výuku (od lehčího ke složitějšímu, od všeobecného k detailu), o způsobech jejího vyhodnocování a o možnostech hodnocení pokroku žáků ve čtenářské a matematické gramotnosti. Zde očekáváme odbornou spolupráci s NIVD a ČŠI.

Chceme se vzájemně informovat a vzdělávat se v nových metodách podpory čtenářské a matematické gramotnosti, jako je splývavé čtení, vyučování orientované na tvorbu schémat, o metodách a přístupech zapojujících rodiče v roli externích expertů do výuky nebo o využívání digitálních technologií ve vzdělávání. Připravíme aktivity, které budou rozvíjet základní gramotnosti prostřednictvím neformálního vzdělávání.

Městská knihovna v Chebu je jedním z aktérů MAP, stejně tak se zapojí do MAP II. i další knihovny z ostatních měst a obcí SO ORP Cheb. Bude zahájena významnější spolupráce se školami a školskými organizacemi.

Jednou z oblastí implementace MAP II. budou aktivity knihoven a škol podporující zapojení rodičů do čtení doma nebo zapojení knihoven jako místa pro mimoškolní domácí přípravu. Knihovny mohou pomáhat školám ve výběru a doporučování knih pro různé věkové skupiny nebo pořádat setkávání k zajímavým knihám. Dále mohou pořádat diskuse s autory nebo zajímavými lidmi. Očekáváme zapojení pracovníků knihoven a dalších vzdělávacích zařízení. Školská zařízení (DDM, ZUŠ, ŠD, NNO) mohou poskytovat programy rozvíjející porozumění mluvenému a psanému textu, čtení s nečtenáři, rozvíjet logické a matematické myšlení – např. přednášky a jejich cykly, interaktivní výukové programy, workshopy a praktická cvičení včetně ukázek aplikace těchto dovedností do různých oborů. Spolupráce bude probíhat na základě výukových programů a dlouhodobých vzdělávacích projektů zaměřených na rozvíjení klíčových kompetencí a dovednosti dětí a žáků.

3. Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem

Téma inkluzivního či společného vzdělávání je ve školské praxi velmi aktuální, většina škol se jím dlouhodobě zabývá. Všechny školy bez rozdílu postupně vytvářejí systémy podpory pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), snaží se disponovat potřebnými kompenzačními a speciálními pomůckami. Jako hlavní problém vnímají zúčastnění aktéři především velký počet dětí ve třídách, nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů pro práci s heterogenními skupinami dětí (nedostatek asistentů pedagoga, speciálních pedagogů, školních psychologů).

Nedostatečné kapacity mají všechna odborná pracoviště v území PPP Cheb a SPC Cheb, která zajišťují

diagnostiku dětí. Pracovní skupina navrhovala připravovat i nadále programy, semináře či školení zaměřené na vzdělávání vedení škol a dalších pedagogů s problematikou inkluzivního vzdělávání, nadále bude nutná odborná podpora pro pedagogické pracovníky.
Velmi se osvědčily praktické semináře zaměřené na pedagogickou diagnostiku, aktivity zaměřené na společné vzdělávání pedagogických pracovníků škol a pracovníků školských poradenských zařízení (ŠPZ) v oblastech zaměřených na porozumění podpůrným opatřením a jejich zavádění do praxe. Pracovní skupina navrhla v rámci MAP II. nadále pokračovat v aktivitách, které povedou ke sdílenému porozumění a cíli, kterým je kvalitní a inkluzivní vzdělávání, podpoře škol se slabšími výsledky. Úkolem pro vedení škol bude nastavit dobré klima ve třídách a školách. Společně se proto zaměříme na podporu změny postojů k problematice dětí, žáků a rodin ohroženým sociálním vyloučením a dětí a žáků ohrožených obecně školním neúspěchem; na aktivity podporující práci s žáky s odlišným mateřským jazykem; dále na aktivity určené k začleňování žáků se SVP do neformálního a zájmového vzdělávání; zaměříme se na aktivity pro vzdělávání, které povedou k překonávání předsudků a k předcházení projevů diskriminace.
Speciální pedagogové pracující ve speciálních školách mají dlouhodobé zkušenosti se vzděláváním žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Pedagogové škol samostatně zřízených pro žáky se zdravotním postižením navážou spolupráci s běžnými školami hlavního vzdělávacího proudu a v rámci výuky budou tandemově vyučovat děti, žáky a pedagogy běžných škol.

Doporučená a volitelná témata a jejich vazby na opatření popisujeme stručněji, často spolu souvisí nebo se doplňují.

D1. Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků

Účastníci kulatého stolu, který byl pořádán na toto téma, upozornili na potřebu pravidelné spolupráce mezi školami a dalšími školskými organizacemi. Jako vhodné se jeví sdílení dobré praxe a propojení formálního a neformálního vzdělávání se zaměřením na iniciativu, kreativitu a zvýšení podnikatelských kompetencí dětí a žáků.
V rámci MAP II. Vzdělávání zaměřené na zvýšení kompetencí pedagogických pracovníků ve vedení žáků k vlastní iniciativě, angažovanosti a schopnosti řešit problémy, pracovat ve skupině, lépe komunikovat s okolím, plánovat a realizovat vlastní kreativní nápady. V oblasti rozvoje podnikavosti a iniciativy dětí a žáků jsou významnými subjekty ZUŠ a DDM. Jmenovat lze činnosti různých orchestrů a sborů, u dětí je velmi podporována jejich kreativita a iniciativa, neboť spoustu věcí sami zařizují, plánují si své koncerty, výstavy atd. V pracovních skupinách zaznělo, že by školy uvítaly také větší spolupráci se zaměstnavateli, soutěže řemeslných dovedností, výtvarné soutěže, důležité bude podpořit zájem o moderní profese. Očekáváme, že budou vypsány šablonové projekty také pro SVČ a ZUŠ. Své místo v této oblasti vzdělávání mají také školní družiny, případně školní kluby.

D2. Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání

Významným tématem pro všechny typy škol a školské organizace v území je podpora polytechnického vzdělávání, rozvoj spolupráce MŠ a ZŠ a organizací neformálního a zájmového vzdělávání prostřednictvím síťování relevantních aktérů, výměny zkušeností mezi pedagogickými pracovníky, NNO a dalšími odborníky. Realizační tým MAP bude I nadále připravovat nabídku seminářů, workshopů a školení. Cílem společných aktivit bude podnícení zájmu dětí a žáků z MŠ a ZŠ o

polytechnické vzdělávání (technické, přírodovědné i environmentální vzdělávání) cestou intenzivní spolupráce všech typů škol. Realizační tým o problematice jednal s pracovníky KAP Karlovarského kraje, se zaměstnavateli, krajskou hospodářskou komorou a dalšími subjekty, NNO apod. Plánujeme společné kulaté stoly, při kterých dojde k výměně zkušeností a aktivní participaci na aktivitách zvyšujících zájem dětí a žáků o polytechnické vzdělávání, včetně podpory vzdělávacích programů prohlubujících dovednosti dětí a žáků v polytechnice. Také v případě podpory rozvoje polytechnického vzdělávání jsou ZUŠ a SVČ významnými subjekty, neboť rozvíjejí u dětí zručnost, nové praktické dovednosti, např. při výtvarných činnostech, při práci s různými stroji a materiály apod.

V1. Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků

Kvalita digitálního vzdělávání konkrétní školy a školské organizace se ve velké míře odvíjí od toho, jakými znalostmi disponují pedagogové v oblasti práce s moderními komunikačními technologiemi. Většina ředitelů MŠ preferuje zkvalitnění těchto podmínek, ve většině ZŠ by navíc uvítali, aby učebny výpočetní techniky byly více využívány také pro jiné předměty. Většina ředitelů škol konstatovala, že by bylo vhodné zajistit kvalitní školení přímo do sboroven, pro sebe i své učitele tak, aby si lépe osvojili práci s jednotlivými programy, které školy využívají. Řada škol by potřebovala modernizaci učeben informatiky. Dále se hovořilo o servisních řešeních sítí škol. V současné době je tato oblast velmi důležitá, dá se totiž předpokládat, že práce s moderními informačními a komunikačními technologiemi bude samozřejmostí, spíše nezbytností, proto je nutné tyto kompetence u dětí a žáků rozvíjet co nejefektivněji.

V případě ZUŠ a DDM lze u rozvoje digitálních kompetencí zmínit význam podpory při získání prostředků na vznik nahrávacího studia, případně další techniku pro výuku mediálních komunikací – zájmové útvary (kroužky) např. žurnalistiky, filmování, dokumentaristiky a podobně. Překážkou rozvoje je často zastaralé vybavení IT ve školách, ve školkách je to ještě o stupeň horší. Jedním z možných řešení je zapojení rodičů v roli externích expertů do výuky. Vhodné bude společné plánování program neformálního a zájmového vzdělávání. Rozšířila by se tak nabídka vzdělávání zaměřeného na rozvoj kompetencí dětí a žáků o další oblasti – oblast vědy a technologií jako součást polytechnického vzdělávání, digitální kompetence, aktivní používání cizího jazyka, podnikavost a iniciativa dětí a žáků, kulturní povědomí a vyjádření dětí a žáků.

V2. Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka

Pracovní skupina „ZŠ, DDM a ZUŠ“ se zabývala problematikou nedostatku vhodných jazykových učeben či klubů. Školy zatím nejsou připraveny na využívání efektivní metody CLIL. Zajímaly by je semináře, případně DVPP zaměřené na jazyky pro „nejazykáře“ a naopak: jazykáře připravovat na výuku jiných předmětů v cizím jazyce. Další plánovanou aktivitou jsou možné přeshraniční projekty, výměny či zahraniční stáže. Jako dlouhodobý problém byla označena výrazná preference anglického jazyka. Důležitou aktivitou je proto zvýšení motivace dětí a žáků k včasnému učení němčiny, oba jazyky mají v našem regionu svůj význam. Angličtina, jako universální mezinárodní jazyk, děti více motivuje, protože ji využívají v oblasti vlastních zájmů. Podpora výuky němčiny souvisí s přeshraničními možnostmi. Je třeba podporovat zapojování rodilých mluvčích jako velmi efektivní formu výuky cizího jazyka.

Příležitostí pro MAP II. bude plánování společných programů MŠ, ZŠ a neformálního a zájmového vzdělávání, které rozšíří nabídku vzdělávání pro rozvoj kompetencí dětí a žáků o aktivní používání

cizího jazyka. Podmínkou bude začleňování dětí a žáků s potřebou podpůrných opatření do těchto aktivit a zajištění finanční dostupnosti zavedených aktivit i po ukončení projektu po dobu minimálně dvou let. Plánování aktivit pro smysluplné trávení volného času a prázdnin, zapojování a rozvoj mimoškolních zdrojů a prostředí pro vzdělávání ZUŠ, DDM apod.

V3. Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků

Sociální a občanské dovednosti každého z nás představují určité schopnosti, které mohou být v životě velmi prospěšné. Ty je třeba dětem a žákům zprostředkovat, umožnit jim je včas získat a naučit je s nimi pracovat. Pracovní skupina se zabývala potřebou zlepšovat u žáků schopnost sebereflexe a sebehodnocení a naučit je vést konstruktivní debaty a řízeně komunikovat. Příkladem z praxe mohou být úspěchy žákovských miniprojektů. Uvedené kompetence lze smysluplně budovat také v ZUŠ a DDM, neboť v jednotlivých skupinách pracují děti společně v různém věkovém složení, vzájemně se obohacují, předávají si zkušenosti a dovednosti, jde často o mezigenerační vzdělávání. Důležité je a bude rozvinutí vztahu k bezpečnému používání informačních, komunikačních a dalších technologií. Jedním z témat může být podpora aktivního občanství v komunitě, zde vidíme možnosti spolupráce s NNO. V MAP II budou podpořeny aktivity vedoucí k postupnému naplňování vize otevřené školy.

Důležité bude také prohloubení vzájemné spolupráce pedagogů a možnosti sdílení profesních zkušeností. Většina škol si přeje u svých zaměstnanců zlepšit rozvoj sebereflexe, sebehodnocení, sebevzdělávání a učení. V rámci MAP II plánujeme připravovat nadále zajímavé semináře či workshopy zaměřené na budování pozitivního klima v pedagogickém sboru prostřednictvím zapojení odborníka z praxe a aktivit rozvíjejících sebepoznání, osobní kvality, prohloubení komunikativních a kooperativních dovedností, kompetencí pro vzdělávání bez předsudků a rozvoj profesionální sebereflexe. V neposlední řadě se nabízí možnost prohloubení a podpora spolupráce škol s rodiči a zřizovateli škol. V aktivitách projektu MAP II bude podpořen profesní rozvoj ředitelů škol i jednotlivých pedagogických pracovníků. Půjde o individuální podporu (mentoring), poptávaný je koučink.

V4. Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků

V projektu MAP II plánujeme podpořit aktivity prohlubující spolupráci státních a samosprávných orgánů se školami při aktivitách spojených s občanským vzděláváním, včetně podpory zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků motivovat děti a žáky ke spolupráci s místní samosprávou. Příkladem z praxe je fungování žákovských parlamentů, setkávání dětí s představiteli měst a obcí, účast na jednání zastupitelstev apod. Společným cílem je zvýšení kompetencí pro demokratickou kulturu u žáků ZŠ.

Občanské vzdělávání a výchova k demokratickému občanství, včetně zapojení participace dětí, žáků a rodičů na chodu školy. Aktivity podporující strukturovaný dialog s mládeží. Participace žáků a rodičů na rozhodování a fungování školy - vlastní zájem žáků a rodičů vede nejen k přijímání odpovědnosti za prostředí, v němž žáci žijí, a za své jednání, ale má i preventivní dopady na rizikové jevy objevující se ve školách (vandalismus, šikana, generační střety). Metodická podpora škol a koordinátorů žákovských parlamentů prostřednictvím spolupráce mezi školami, prostřednictvím efektivních forem profesního rozvoje pedagogických pracovníků, a to včetně forem zahrnujících spolupráci koordinátora žákovského parlamentu s odborníkem při realizaci konkrétních aktivit a činností (tandemová

spolupráce), propojením s neformálním vzděláváním apod.

V projektu MAP II plánujeme připravit komunitní programy usilující o zapojení místní komunity (rodin, obyvatel, společenských organizací). Podpora zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků pro aplikaci místně zakotveného učení se zdůrazněním vazby na ekologická, kulturní a sociální či ekonomická témata, která se zaměřují na aktuální místní témata, včetně zapojení místních spolků, knihoven, muzeí a poskytovatelů neformálního vzdělávání do výuky.

V MAP II společně připravíme několik komunitních projektů, kdy pedagogičtí pracovníci ve školách a v neformálním a zájmovém vzdělávání budou společně s žáky odhalovat a diskutovat problémy ve svém okolí, zjišťovat si bližší informace z různých zdrojů (média, úřady, vlastní zkušenost apod.). Na základě zjištění navrhnou řešení i za pomoci jiných aktérů. Budou jednat s místními úřady, neziskovými organizacemi, občany, rodiči atd. Cílem je vzbudit odpovědnost za místo, kde žijeme, ukázat různé cesty, jak je možné problémy řešit. Specifickou oblastí bude společná aktivita zaměřená na historii regionu a znalost kulturní dědictví.